

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönycim: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egész évre 720 Lej
Fél évre 360 Lej
Negyed évre 180 Lej
Havonta 60 Lej

Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucuragiban 50 banival
több.

Kifizeti

az állam a magánosokkal szemben fennálló tartozásait. Ezt a nem érdektelen hirt kürtölik világgá a kormány felhivatalosai és egyben sietnek azt is tudtal adni, hogy a pénzügyminiszter a jövő évi költségvetésből hatalmas fölösleget vár különböző megtakarítások és bevételek folytán, tehát sorra kerülnek az eddig kifizetetlen számlák, az állam nem akar tartozni többé hitelezőinek.

A kormánynak mostani fizetési készsége bizonyára enyhíteni kívánja a súlyos pénzügyi helyzetet. Az állam jelentős összegekkel tartozik belföldi hitelezőinek és ez a pénz, amely eddig kamatozatlanul hevert az állami trezorokban, megbénította az ipart és kereskedelmet, nem ömlött ki a gazdasági életbe és nem járhatta meg a maga egészséges cirkulációs útját. A bankjegyszaporulatot nem kívánja senki sem, mert szomorú példák mutatják, hogy mire vezet az inflációs pénzügyi politika. De viszont az sem nevezhető egészséges pénzügyi politikának, hogy a kormány hosszú időnkig adós marad az állami szállításokért járó összegekkel, különösen most, amikor olyan nagyon keresett a pénz és amikor olyan iorribilis kamatokat kell fizetni annak, aki pénzhez akar jutni.

Nem tudjuk, hogy ez a mostani felhivatalos közlés tényleg fedie a valóságot vagy pedig csak szenzáció feltalálás. Mindenesetre szeretnők, ha komoly akarások liuzódnának meg emögött a hiresztelés mögött és a kormány végre mégis rátérne arra az egyedül helyes utra, amely a pénzügyi boldoguláshoz vezet és amely nagymértékben segítené elő a konszolidálódást. A sok felmerült fantasztikus tervnél és sikertelen külföldi kölcsönakciónál mindenesetre többet ér, ha a kormány kifizeti belföldi tartozásait, mert ezzel ha nem is teljesen, de mégis enyhíti a pénzhányt, okosabbá teszi a pénzt és egy kis vállalkozási lehetőségét is nyújt. Bratianu Vintila pénzügyminiszter nagy optimista s a nála járó különböző küldöttségek előtt igyekszik kimutatni, hogy ez a mostani helyzet nem is olyan súlyos és hogy a javulás már nincsen messze. Ezt most teszi azzal, hogy káprázatosan nagyszerű mérleget igyekszik az állam polgárai elé varázsolni és ebben a költségvetésben már milliók szerepelnek mint fölösleg. Várjuk a milliókat, várjuk a pénzhány megszüntését és ezzel együtt a normális élet megindulását és várjuk azt is, hogy a szép tervek ne csak felhivatalos közleményekben nyilvánuljanak meg, hanem valóságok is valósággá.

Ujabb német vasuti felszerelés Romániának.

Tanácskozás a külügyminisztériumban. — Száz vasuti kocsit utban van Románia felé.

Bucurestiből jelentik: A Dawes-féle egyezmény életbeléptetése után Németországot kötelezték hogy a Ruhr-vidéki megszállás idején megszakított természetbeni szállításokat Románia részére újból megkezdje. A jóvátételi bizottság határozata szerint Románia 33,700.000 aranymárka értékű anyagot kap Németországtól, első sorban vasuti felszerelésekben. Németország most megkezdte a szállításokat és havonta két millió értékű anyagot indít utnak Románia számára. Ez ügyben tegnap a külügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen résztvettek Bratianu

Vintila pénzügyminiszter, Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter, Duca külügyminiszter és Sanu bucarestiri német követ. Az értekezleten elhatározták, hogy román mérnökökből álló bizottságot küldenek Berlinbe a szállítmányok átvételére. Eddig husz modern vasuti személykocsi érkezett az országba, száz pedig utban van. Az értekezlet ezenkívül foglalkozott a németek által a megszállás alatt kibocsájtott germán leiek beváltásának kérdésével is, miután úgy látszik, hogy Németország ezt a kérdést is hajlandó likvidálni.

Bethlen István az emigránsok ellen.

Nem lehet minden emigránst hazaengedni, hogy megint felforgassák a rendet. — A magyar nemzetgyűlés izgalmas ülése.

(Budapest, október 9.) A nemzetgyűlés mai ülésén Propper Sándor szociáldemokrata hosszabb beszédben követelte az internálások megszüntetését. Gróf Bethlen István közbeszólt:

— Maguk kezdeményezték!

Propper kifogásolta, hogy a hazatérő emigránsokkal nyilatkozatot íratnak alá, amelyben ki kell jelenteniük, hogy a politikai tevékenységtől tartózkodni fognak és igyekeznek odahatni, hogy az országon kívül maradt társaik a propagandával hagyjanak fel, a magyar állami rend ellen irányuló mindennemű tevékenységtől tartózkodjanak. Bethlen azonnal válaszolt Propper interpellációjára és kijelentette, hogy ma már senkit semmiféle politikai cselekményért nem internálnak. Az internálást a szociáldemokraták kezdeményezték, akik annak idején gróf Mikes János püspököt is internálták. Tehát ők homosították meg ezt az intézményt és ezért nincsen joguk az internálótábor miatt neki szemrehányást tenni. Az emigrációról kijelentette a miniszterelnök, hogy még tisztázni kell azt a kérdést, hogy milyen fajta emigránsok hazatérése lehetséges. A kormány feladata, hogy akkor, amikor valóban a békülékenység jeleit kívánja adni és a lelkek megnyugvását

akarja előidézni, nem szabad az ország biztonságát sem szem elől téveszteni. A kormány kötelessége, hogy az emigránsok hazatérésénél bizonyos szelekciót alkalmazzon. A kisebb bűnösök azok, akik főleg ijedtükben mentek külföldre. Ezek minden akadály nélkül jöhetnek haza és a bíróság előtt szabadon védekezhetnek. Lehetetlen azonban megengedni azt, hogy tömegesen tóduljanak haza olyanok, akik ezután ismét felfordulást akarnak az országban csinálni. Azonban bárki, aki haza akar térni, a követségektől megkapja utlevelét, még abban az esetben is, ha büncselekménnyel terhelt. Azt a kedvezményt azonban, hogy itthon szabadlábban védekezessen valaki, nem mindenkinek lehet megadni, mert akkor tömegesen jönnének haza a kommunis ták és fölhasználva a bírói eljárás hosszadalmasságát a közrend fel-forgatására törekednének. Ebből a kedvezményből tehát ki vannak zárva azok, akik vezető politikai szerepet játszottak a bolsevizmus előidézésében, a Károlyi forradalom műhelyében és kint az emigrációban rontották a magyar nemzet hírelét és becsületét. A többiek azonban nyugodtan térhetnek haza, bár politikai szerepet nem játszatnak, de visszatérhetnek békés polgári foglalkozásukhoz. (Tans a

jobboldalon és a középén.) A választ a többség tudomásul vette.

Házfelosztás előtérben.

A parlamenti események után nagy érdeklődéssel várják az egy ségspárt ma esti értekezletét, a melyen úgy hírlik, hogy a házszabályrevízió, sőt esetleg a házfelosztás kérdése is felmerül. Berký Gyula, a kormánypárt egyik számottevő tagja a Magyar Hírlap munkatársa előtt kijelentette, hogy a leghelyesebbnek tartja a magyar nemzetgyűlés azonnali felosztását. A kormányzópártnak ezután olyan programmal kell a nemzet elé lépnie, amelynek a forradalom és ellenforradalom minden nyulványának megsemmisítése, a tökéletes belső rend és személyi biztonság garantálása, a közsabadságok teljes biztosítása, szociális és gazdasági tartalom legyen a lényege.

Óriási botrány Ulain miatt.

A nemzetgyűlésen botrányos jelenetek is játszódtak le. Dr. Nagy Vince, a Károlyi-kormány volt belügyminisztere támadta a kormányt, hogy a szovjettel kacékkodik. Végül kérdezte, hogy a kormány hajlandó-e az általános választójogi javaslatot betérjeszteni, a numerus clausust eltörölni, az esküdtszéket visszaállítani, az internáló táborokat eltörölni és a szovjetszerződés tervezetét elejteni. Bethlen miniszterelnök válaszában kemény támadást intézett Károlyi Mihály ellen és csodálkozásának adott kifejezést, hogy annak a kormánynak a tagja támadja a szovjettel való megegyezés miatt, amely annak idején tudatosan átadta a hatalmat a kommunistáknak. Erre óriási zaj keletkezett a baloldalon, Nagy Vince felugrott és öklével ráva többször a miniszterelnök felé kiáltott:

— Hazudik, hazudik! Minden szava hazugság!

Óriási láрма között többszöri figyelmeztetés után Nagy Vincét a mentelmi bizottság elé utasították. A miniszterelnök Nagy Vincének adott válaszában állításai valóságát bizonyította. Dr. Fábian Béla demokrata a csongrádi bombapör ügyében interpellált és azt állítja, hogy Piroška és Simkó telefonon beszéltek Zsirkay és Eckhardt képviselőkkel és azok adták ki nekik az utasítást a támadásra.

Ők mondták, hogy vallják azt, hogy verték őket. A vádlottak a fő tárgyaláson is megfenyegették Diószeghy miniszteri tanácsost. Dr. Ulain Ferenc: — Hazudik! Nincs rendreutasítás? Vagy már ön is bérence a bizalmi rendszernek?

Ulain szavaira óriási zaj támadt, a képviselők felugráltak, a kormányzópárttól Berky Gyula és Hadry Lőrinc felemelt ököllel rohantak Ulain felé, aki halálsápadtan állt a padban. Az utolsó pillanatban többen közbevetették magukat és megakadályozták a börtölges inzultust. Ulaint ellenben a mentelmi bizottság elé utasították az elnök durva megsértése miatt.

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mentelmi bizottsága Ulaint és Nagy Vincét tegnapi botrányt okozó magatartásuk miatt a nemzetgyűlés megkövetésére keltette.

HUGYALL
MAJ?

1924. okt. hó 9-én 100 lejeert ártak:

Nálunk:

2.78 svájci frankot.

10.— francia frankot.

42.500 belföldi magyar koronát.

39.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.85 frankot

Párisban 10.60 frankot

Newyorkban 55 centet.

A bécsi arisztokrata-bank összeomlásának története.

Grófok, bárók és volt miniszterek ellen bűnvádi feljelentéseket tettek a hitelezők.

(A Közlöny bécsi szerkesztősejétől.) Úgy látszik tényleg igaznak bizonyul a pesszimisták véleménye: Bécsen immár nem lehet segíteni, a bécsi piac halálosan beteg. A Castiglioni-botrány után mostan az arisztokratai bankja, a Nordisch-österreichische Bank omlott össze. Ezt a bankot tulajdonképpen egy svéd ujságíró alapította.

Niels Lago Lengquist svéd ujságíró a háború alatt haditudósító volt az osztrák-magyar főhadiszálláson, ahol a semleges laptudósítót minden jóval elhalmozták. Niels Lago Lengquist az összeomlás után Bécsben maradt, régi összeköttetései felhasználásával 1921-ben koncessziót szerzett a Nordisch-österreichische Bank A. G. megalakítására, ugyanakkor, amikor az osztrák pénzügyminisztérium példának az Angol-magyar bank bécsi fiókja, vagy a Bucuresti Matmoroschi, Blank, und Co. számára nem akart koncessziót adni. 1922 elején a Nordisch-österreichische Bank 300 millió korona alaptőkével megalakult. Elnöke Czapp-Birkenstetten báró volt osztrák honvédelmi miniszter, alelnöke van Royen volt holland főkonzul lett. Az igazgatóságban többek között helyet

foglaltak Hussarek-Heinlein Ferenc báró ezredes, a volt osztrák miniszterelnök fivére, Lago Lengquist és egy Einar Lind nevű másik svéd. Vezérigazgatónak Waldegg Ottót, a Verkerhsbank egyik tisztviselőjét szerződtették. A felügyelő bizottságban többek között egy Spanocchigróf és a bécsi keresztényszociálisták egyik vezére Charwatt Maximilian, a IV. kerület előljárója foglaltak helyet. A bank eleinte szerény keretek között dolgozott és elég szép eredményeket ért el. Az elért eredmények azonban a vezetőséget annyira elkapatták, hogy 25 évre kibérelték a pénzügyminisztérium Selterstatten levő palotáját, óriási költségekkel átalakították és olyan reklám-propagandába kezdtek, amelynek nem volt párja talán egész Európában. Mindez óriási összegeket emésztett fel, a bekövetkezett krízis egyéb veszteségeket is okozott a banknak, úgy, hogy a Nordisch-österreichische Bank kénytelen volt fizetéseit megszüntetni. Az eddigi megállapítások szerint a passzívák 30 milliárdra rugnak. A károsultak javarészt igen előkelő emberek. Így Margit főhercegnő, Szalvátor főherceg leánya két milliárdot követel. Kinsky gróf követelése há-

rom milliárdra rugnak, míg maga az osztrák állam egy fél milliárdal károsodik. Az összeomlás napján Czapp báró volt osztrák honvédelmi miniszter lemondott az elnökségről, példáját Hussarek báró és van Royen is követték. Waldegg vezérigazgató már egy hét óta nem teljesít szolgálatot. A hitelezők egy részének nevében Koppelman dr. a csőd megnyitását kérte. A bank pénztárosa, aki annak idején 75 millió korona kauciót adott, sikkasztásért bűnvádi feljelentést tett a bank vezetősége ellen. Noha a Nordisch-österreichische Bank passzívái eltörpülnek egy Castiglioni-bukás mellett, az összeomlás óriási izgalmat okozott Bécsben a kömpromittált arisztokratai miatt.

A miniszterelnök elutazott Bécsből.

Tanácskozás az osztrák kancellárral

Bucurestiből jelentik: Bratianu Jonel miniszterelnök elutazása előtt fogadta Seypel kancellár és Grünberger külügyminiszter látogatását és ekkor a két országot közösen érdeklő kérdéseket beszéltek meg. A tanácskozás után Mitleanu bécsi román követ dezsőnéf adott, amelyen Frack kancellár-helyettes, a diplomáciai kar, az osztrák kormány és a politikai élet kiváló személyiségei vettek részt. Az ünnepségek az operadiszelőadásával fejeződtek be, a honnan Bratianu miniszterelnök a pályaudvarra hajtatott.

TARCA

BERKES BÉLA,

a királyi muzsikus.

Beszélgetés a régi idők muzsikusaival, akiért királyok és főurak versengtek.

(Budapesti levél.) A magyar muzsika nagymestere, a magyar és külföldi főuri világ kedvence, Berkes Béla elszereződik Budapestről. Bécs, Páris és London hívja a kitűnő muzsikust, aki sokáig ellentállt a frank és a font csábításainak, most azonban, mint amnyi más kitűnő művész, sorra meglátogatja a nagy nyugati városokat, amelyekben régebbi utazásai révén előnyösen ismerik és rendkívül megbecsülik. Idősb Berkes Béla fiának társaságában élénk meglepetéssel fogad, mikor lakásán felkeressük.

— Családunk karrierje még a hatvanas években kezdődött: ebben az időben báró Podmarczky volt a magyar muzsika nagy pártfogója, aki Aszódon felfedezte apámat, Berkes Lajost. Apám csakhamar felkerült Budapestre és itt rendkívül megkedvelték. Rövid idő múlva a Nemzeti Kaszinóba került és az udvari bálokon is ő huzta a talp alá valót. — Mikor 1868-ban Erzsébet királyné leányának, Mária Valériának keresztelőjét tartották a bécsi Burgban,

az újszülött esecsemő behozatala alkalmával megint csak az apám huzta a — Rákóczi indulót. A hetvenes években már híres márka volt a Berkes név és ettől kezdve sorjába érkeztek az európai uralkodók meghívásai. Az angol király bálján apámnak ismét nagy sikerben volt része és ugyanez volt a helyzet Gödöllőn, ahol abban az időben Edward trónörökös, a későbbi angol király is megjelent. Umberto olasz királynak is rendkívül megtetszett a magyar muzsika, apámat emiatt meghívta Rómába és menyegzőjén a magyar muzsikust egy percig sem kihagyhatta. Mikor az orosz cár Budapestre jött, természetesen megint csak az apám és most már én muzsikáltam.

— A boldogult Rudolf trónörökös is nagyon szerette a magyar zenét — mondja Berkes. Gyakran meghívott és utazása esetén sem engedett el. Vele kellett mennem, a híres erdélyi és görgényi vadászokat magyar muzsika nélkül sohasem tartották meg. Rudolf trónörökösnek az „Édes anyám is volt nekem” kezdetű dal tetszett a legjobban és bizony sokszor könnyezett, ha a hegedű hurja megcsendült. — Mayerlingben is gyakran játszottam és az akkori idők történetét, amelyet részletebben ismerem, mint sokan mások, mindörökké magamba zártam.

— A mi diadalunk ezután tovább folytatódott. A Hungáriában

rendezett főuri vacsorán senki se nyult addig a kitalált ételhez, a míg az előmuzsika be nem fejeződött. Viktória angol királynő ötvenéves jubileumán és az angol főuri világ mulatságain is mindig mi muzsikáltunk. Mikor a spanyol király feleségével Budapestre jött, a Karácsonyi grófi kastélyban reggelig mulattak a felségek és utána mindjárt el akartak vinni Madridba. Erzsébet királynénak a „Kék nefelejcs” volt a legkedvesebb dala, Izabella főherceg asszonya pedig: „Elmegyek a templom mellett”.

— Ferenc József király 1910-ben udvari zenésze nevezett ki, ami nagy kitüntetés volt, mert addig az időpontig Strausz János és Zierer kapta meg a kitüntetést. Neki a „Cserebogár, sárga cserebogár” tetszett és a „Vékony deszka kerítés”-re temperamentumosan táncolta a magyar csárdást.

— Tisza István grófnak „Magasan repül a daru”. Ottó főhercegnek a Rákóczi kesergő és a Cinka Panna volt a legkedvesebb dala és mikor az egyik bécsi zene szerző megírta a Schönaut, három nap alatt kellett mindent betanulnunk. Ekkor azután inkognitóba Budapestre jött a főherceg és mi megint csak reggelig muzsikáltunk. Huszonöt éves jubileumomat Tisza István gróf rendezte. Ekkor már a fiam is, ifj. Berkes Béla tagja volt a bandának. Egy udvari bálon történt azután, hogy Ferenc József Széchényi Imre

gróftól kérdezte, hogy „nem a Berkes fia az a szép fiatal ember, aki olyan jól hegedül”. Mikor Széchenyi igen jó választ adott, a király odament fiamhoz és ezeket mondotta:

— Remélem, te is olyan nagy művész leszel, mint édesapád.

— A király nem tévedett, mert fiam valóban nagyon tehetséges és ma már ő vezeti a bandát, hiszen ő is szép multra tekint vissza. Most már kevesebb királynak muzsikálunk. Idehaza most kisebb színet fog beállni, a külföldnek fogunk muzsikálni és mi reméljük, hogy az a szívetet, amely évekként elzúgott végigkísért bennünket, most sem távolodik el tőlünk. Erre világítanak rá azok a meghívások, amelyek mostan külföldi utunkat megérlelték.

Mikor Berkes Béla befejezte a szavait, két nagy vitrin elé vezetett és megmutatta a királyi ajándékokat. Negyven arany és ezüst cigarettatárca, arany nyakendőtűk, manzsettagombok és egyéb drága ajándékok voltak elrakosgatva szép sorjában. Mind királyi, hercegi és grófi ajándékok. A fiaiakon emlékirások, habérkoszorúk, köztük Rudolf trónörökös dedikált arcképe.

— Ezek az emlékeim a régi időkből — mondja Berkes. Mind egyik tárgynak megvan a maga külön története.

Az idők és a történetek azóta valóban megváltoztak, de a Berkes-muzsika a régi marad. (P. K.)

Második Vilmos császár futása.

A császár utolsó uralkodóórái. — A tiszték hősi halált szántak a császárnak.

Berlinből jelentik: A nagy német könyvpiac legújabb szenzációja egy kis kötetke, melynek címe: „A lemondás“. Ez a könyv autentikusan írja le második Vilmos császár utolsó uralkodóóráit és futását.

Mikor a császárnak átnyujtották a leköszönésről szóló okmányt, melynek szerzője Miksa badeni herceg, az utolsó császári kancellár volt, megjelentek a generálisok és a császár hozzájuk fordulva ezt mondta: — *Miksa badeni herceg ma délelőtt tudtom és beleegyezésem nélkül megfogalmazta és proklamáltatta az én lemondásomról szóló okmányt. Így szolgált engem az utolsó kancellár!*

A generálisok és a szintén jelenlevő Scheer ellentengemagy figyelmeztették Vilmos császárt arra, hogy a hadsereg és a flotta bomlásnak indult. Erre a császár bucsuzóul mindegyikükkel kezet szorított, de elhatározta, hogy továbbra is a hadsereggel marad. Mindazonáltal megengedték, hogy szükség esetén fővágyék Vilmost és Hollandia mellett döntöttek, mert az királyság. A császár parancsot adott, hogy hadiszállását, a *Frainense-villát* lassák el municióval és élelemmel, mert küzdelem akart az utolsó csepp vérig. Reggel tíz órakor Grünau követségi titkár jelentkezett kihallgatásán és berlini jelentések alapján azt tanácsolta Vilmosnak, hagyja el azonnal a villát és induljon auton Hollandiába.

A titkár ezt a tanácsot Hindenburgra hivatkozva adta és erre a császár megdőbönt.

Hindenburg tagadja, hogy november 9-én a császárt futásra akarta kényszeríteni és egyebet nem akart, mint azt, hogy Vilmos átmenetileg tartózkodjék a holland királyság területén. Így tehát: *Vilmos császár, akit megfélemlített Hindenburg szava, november 9-ről 10-ére virradó éjszaka auton Hollandiába futott.*

Igy futott meg Vilmos császár. November 9-én már annak sem lett volna semmi értelme, hogy egy megbízható tisztekből álló csapat élén új Zrinyi módjára hősi halált halt volna, mert minden pillanat meghozhatta a fegyverszünetet és a vérontás hiába való lett volna. Mégis akadt néhány generális, többek között Novák ezredes, akik ezt a kiutat akarták, hogy megmentsek a császárt a futás szégyenétől és *Michaelis*, a

volt császári kancellár többiedmágával a császárné elé járult és kérte, egyezzek bele ebbe a tervbe. — A kihallgatás után *Michaelis* együtt ebédelt a császárral, a ki előbb nagyon hallgatag volt, majd ezt mondta: — *Attól eltekintve, hogy minden istenkísértést*

és öngyilkosságot erkölcsstelennek tartok, nem látom be, kinek és mit használna az a hőst szerep, a melyet rám akarnak kényszeríteni. — Azután kifejtette, hogy nem abban az időben élünk, amikor a császári hadvezér karddal a kezében hal-hősi halált a hazáért.

Igy a hű kíséretnek nem maradt más tennivalója, mint a császárt Hollandiába vinni, ami akadály nélkül meg is történt.

Kifizetik az állami tartozásokat.

Óriási felesleget vár az állam a jövő évi költségvetésből

Bucurestiből jelentik: A *Dimineata* a pénzügyminiszterhez közel álló körökből arról értesült, hogy *Bratianu* Vintila kész tervezetet dolgozott ki az állam belföldi adóságainak rendezésére. Eszerint az állam egy és fél milliárddal tartozik a magánvállalatoknak, három milliárdot pedig különböző közintézmények követelnek. A pénzügyminiszter a magánvállalatoknál fennálló tartozásokat jövő év június végéig akarja kiegyenlíteni. Egyelőre négyszáz milliót fordítanak erre a célra, amely összeget a petroleum finomító szindikátus október 14-ig tartozik befizetni az állampénztárba, háromszáz milliót pedig az állam megtakarított a tü

zelő anyagok olcsóbbodása következtében. Ezt a hétszáz milliót a *Banca Nationala* utján fogják kiutalni az állami szállítóknak, a fennmaradó nyolcszáz milliót pedig a pénzügyminiszter a jövő év első felében fogja kiegyenlíteni a költségvetésnél várható feleslegből. Ugyancsak ebből a megtakarításból fogják fedezni a köztisztviselők fizetésjavítását is. A *Dimineata* munkatársának érdeklődése re, hogy a kormány mennyi feleslegre számít a jövő évi költségvetésnél, azt a választ nyerte, hogy június végéig az állam bevételei mintegy öt milliárddal fogják felülmúlni az ez évi június végéig befolyt jövedelmeket.

A budapesti állami színházak nagy válsága.

Kevés a szubvenció. — Az Opera hetenkint csak 3 előadást tart. — Redukálják a nagy fizetéseket.

Budapestről jelentik: Most készíti a kultuskormány az Operaház redukált költségvetését. Ennek az az egyetlen szempont, hogy az állami színházak csődje elkerülhető legyen. A Nemzeti Színház, az Operaház, a Városi Színház és a Kamaraszínház ugyanis a megszavazott állami szubvencióval nem képes játszani, a kultuskormány pedig előre kijelentette, hogy az állami színházak a szubvención túl semmiféle póthitelre sem számíthatnak és ennek figyelembevételével kell megoldani azt a problémát, amely elé a színházak a gazdasági helyzet következtében kerültek. Ezt nem úgy vélik elérni, hogy fokozottabb művészi erőfeszítéssel s megbízhatóbb művészi programmal keltik föl a közönség ellanyhult érdeklődését, hanem úgy, hogy leépítik mindazt, amit az utóbbi időben az állami színházak trösztösítésével möhön s minden bázis nélkül fölépítettek.

Az államnak eredetileg két színházhoz, az Operaházhoz és Nemzeti Színházhoz mindenkor elegendő volt a kiutalt szubvenció és különösen elégséges lett volna most, amikor a Nemzeti Színház meg tud állni a saját lábán. Wlassics főigazgató azonban ragaszkodott a trösztrendszerhez és a Városi Színház tavalyi kudarcai ellenére az idén-ujból, — bár vala-

mivel olcsóbban — bekapcsolta a Városi Színházat az állami kezelésbe. Mindössze annyi változott, hogy a bevétel 30 százaléka helyett 18 százalékot fizet az állam a fővárosnak bérösszeg fejében. És hogy a tröszt még teljesebb legyen, megalapította az állam a Kamaraszínházat is, amely iránt korántsem olyan nagy az érdeklődés, mint a Nemzeti Színház előadásai iránt.

Ez a liatalmi gesztus, amelyet a gazdasági körülmények sehogy sem indokoltak, ez a négy színház, amelyre sokkal többet lehet ráfizetni, mint két színházra, adta meg az igazi felbillentő lökést az állami színházak szűkre szabott büdységének. És most sürgősen szabadulni kívánnak attól, ami után még néhány hónapal ezelőtt oly mohón kapkodtak.

A mai napon folytatott megbeszélések elsősorban arra irányultak, hogy miképpen szabaduljon meg az állam a Városi Színházról, amelyet egyesek a deficit egyik főokozójának tartanak. Sürgősen felhívták Budapestre *Sebestyén Gézát*, a buda—miskolci színház igazgatóját, hogy vennie át a Városi Színházat, még pedig minél előbb. *Sebestyén Géza*, a mennyiben a tranzakció létrejön, operettszínházat tervez a Városi Színházban, de a ma folytatott

tárgyalások egyelőre még semmi pozitív eredményre nem vezettek.

Beszélgetés Bartók Bélával.

A nagy zeneszerző első koncertje Aradon.

Felejtethetetlenül szép zenei ünnepe volt csütörtökön este Arad társadalmának. Bartók Béla, a világ egyik legértékesebb modern zeneszerzője, ezuttal először jött el hozzánk koncertezni. Bartókról tudtuk eddig is, hogy mint zeneszerző a legnagyobbak közé tartozik és ma megállapíthattuk, hogy mint zongorista is csodálatraméltó. Az éjszaka érkezett meg a nemzetközi gyorsvonattal Aradra, Budapest felől. A Központi-szállóban szállt meg és alig hogy kipihente magát, sietett a Kulturpalotába, a Bösendorfert kipróbálni. A zongoránál ült, amikor beléptem a szinpadra. A „Medve-tánc“-ot játszotta, leghíresebb szerzeményeinek egyikét. Mellette a zongorahangoló, annak ad utasításokat. Bemutatkozom, néhány perc türelmet kér, még zongorázik egy keveset és azután a művészszozába invitál.

Bartók Béla... Alacsony, sovány, fiatal arc, őszes haj, szemcsipető. A művészszoza íróasztala mellé ülünk le és kérdéseimre legelőször Aradról beszél:

— Még sohasem koncerteztem itt. Tavalyelőtt hirdettek, de teljesen önkényesen, mert aradi hangverseny-dolgában senkivel sem állapodtam meg. Vissza kellett utaznom Budapestre, már csak azért sem lehettem ide. A háboru alatt azonban jártam itt néhány napig. A közös hadügyminiszter megbízott, hogy katonanótákat gyűjtsék az aradi kaszárnyákban is. Amikor egy közös ezrednél jelentkeztem, az bosszankodva jegyezte meg, hogy most ilyen butaságokkal nem lehet törődni. Felmutattam neki a hadügyminiszter megbízó levelét, erre az ezredes is megnyugodott. Nem az én eszmém volt a katonanóták gyűjtése. Kaszárnyákban nem lehet jelentős anyagot szerezni. A hadügyminiszter kért fel. Annál többet gyűjtöttem a székelyek, a románok és a tótok között. Most van sajtó alatt egy a magyar népdalról szóló tanulmányom, száz oldalas lesz, 330 dallam is lesz benne szövegekkel. Pesten Rózsavölgyi adja ki, Berlinben az Ungarisches Institut és ezzel egy időben Londonban angolul is megjelenik. A dallamok szövegei mindennütt magyar nyelven, prózai fordításban mellettük a szövegek tartalma. Van még vagy 7000 dalom, amelyeket Kodály Zoltánnal együtt tanulmányoztunk, de a mai viszonyok között még nem lehet őket kiadni. Legalább 3000 oldal lenne. A múlt évben Párisban, Londonban és Svájcban jártam kint, az idei szezonban Prágába, Rómába és Németországba. 1926. januárjára tíz hétre amerikai turnéra szerződtem. Innen Timisoarara (Temesvárra), Oradea-Marera (Nagyváradra) megyek koncertezni, aztán Bucuresibe, ahol egy hangversenym a nagyközönség számára és kettő meghívottak részére lesz. Ez utóbbiak közül egyiket „Societatea Componistilor Român“

Első aradi arany- és ezüstárugyár

D. BRANDESZ

A. M. D., Piața Avram Iancu 7.

Vesz minden mennyiségben: tört és korona ezüstő a legmagasabb minőségben

rendezi, amely tiszteletbeli tagjának választott és a tagságot a magyar kormány engedélyével el is fogadtam.

Még elmondja, hogy legutóljára Lengyel Menyhért „A csodálatos mandarin” című pantomimjének muzsikáját fejezte be. A pantomimben van egy mandarin is, de párisi apacstanyán játszódik le.

Nem egzotikus muzsika. Először a pesti operában, azután München és Kölnben kerül színre.

Bartók Béla veszi az esernyőjét, a felöltőjét, sötét puha kalapját és megy szállodai lakására pihenni az esti koncert előtt. Aradot szépnak találja, csak fájjalja, hogy nincsenek itt szép régi házak.

(b. i.)

Terjed a tifuszi járvány Aradon.

Ujabb megbetegedések. — Izolálni kell Aradot a környékbéli tifuszos községektől.

(Saját tudósítónktól.) A városi orvosi hivatal jelentése szerint Aradon megdöbbentően terjed a tifuszi járvány. Amint megirtuk, szeptember hónapban 15 tifusz esetet jelentettek és azóta csaknem mindennapra esik egy tifuszbejelentés. Dr. Cucu Vazul városi főorvos az aradi tifuszi járványról jelentést küldött az egészségügyi főfelügyelőséghez és jelentette, hogy július hónapban három, augusztusban négy, szeptemberben 15 és ebben a hónapban már hét tifuszmegbetegedés történt Aradon. A jelentésben elmondja a főorvos, hogy eddig mindent elkövetett a tifusz továbbterjedésének megakadályozására, azonban a rendszabályok teljesen eredménytelenek maradtak. Ugy a vízvezeték mint a nyilvános kutak vizét végleg megvizsgálták de azok teljesen egészségesek. A hatósági orvosok jelentései alapján megállapítható,

hogy a járvány elsősorban jelentkezik és egyes városrész megfertőzéséről szó sem lehet. A főorvos valószínűnek tartja, hogy a környékbéli községek lakossága van megfertőzve és azok hordják be a betegséget Aradra. Kéri a főfelügyelőséget, hogy Arad közelében levő Temes-Torontál és aradmegyei községekben rendelkezésére álljon az egészségügyi razzia, annak megállapítása végett, hogy vannak-e be nem jelentett tifuszesetek. A vármegyei orvosi hivatalban összesen egy tifuszesetet jelentettek be a környékbéli falvakból és a főorvos valószínűnek tartja, hogy a községek lakosai eltitkolják és orvosi kezelés nélkül hagyják a betegeket. A főorvos ki jelentette a Közlöny munkatársának, hogy egy mód van a járvány továbbterjedésének megakadályozására: izolálni Aradtól a megfertőzött községeket.

gató beígért, irodalmi premier, olcsó helyárakkal. Az „Árnyék”-ban Fekete Irénnek, a társulat drámai hősnőjének, hatalmas szerepe van és ez lesz az első alkalom arra, hogy egyéniségének legjobban megfelelően mutatkozhasson be az aradi közönség előtt.

* Egész héten Árvácska. A csütörtöki operettbemutatót az Árvácska sorozatos előadása követi. Pénteken másodszor kerül színre ez a csupa fülbemászó zenével telelített Zerkovitz-darab. Lengyel Irén (Sárka), Zilahy Irén (Mici), Szücs Laci (Pista) és Misoga László (Alajos) játsszák mindvégig a vezetőszerepeket.

* Porter Paula képkiallítása Aradon. Porter Paula, az izmos tehetségű magyar festőművész, akinek merészen megkomponált vásznait Páris, Berlin, München és Budapest közönsége is megcsodálta és aki állandó kiállítója a pesti Nemzeti Szalonnak, műveiből most kollektív tárlatot rendez Aradon. A kiállítás október 15-én nyílik meg az új Neuman-palota földszinti uccai helyiségében. A kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Sirba vitte a becsülete.

A volt városi tanácsnok öngyilkossága.

Budapestről táviratozzák: Herbert János volt városi tanácsnok villanygyári igazgató Pécssett agyonlőtte magát. A volt tanácsnok cikket írt a Pécsi Naplóba és cikkében a polgármestert és több tanácsnokot megvádolt. Azt állította, hogy a villanygyár szénellátásában a város hátrányára kötöttek szerződést és azért külön jutalmat fogadtak el. A megvádolt főtisztviselők a bíróságnál rágalmazásért bepörölték Herbertet. A bíróság nem látta beigazoltnak a volt tanácsnok vádjait és ezért négyszer 3 millió pénzbüntetésre ítélte. Amikor Herbert ügyvédje felkereste lakásán ma a tanácsnokot, akkor már Herbert holtan hevert lakása egyik szobájának padozatán. Herbert igazgatót Pécssett egyenes gondolkozású embernek ismerték és így arra következtettek, hogy az ítélet miatt vált meg az életétől. A temetésén dr. Nendtvich Andor, Pécs polgármestere mondja a bucsubeszédet, akit pedig Herbert nyílt levelében a legsúlyosabban vádolt meg.

Nagyaranyu tejhamisítás Aradon.

Szigoru eljárás a piaci tejárusok ellen.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Luszt Ferenc aradi hatósági orvos Ádám Károly egészségügyi biztos kíséretében ma délelőtt tejrazziát tartott Arad uccáin, amelynek felhárító eredménye élenken dokumentálja a tejárusító asszonyok lelkiismeretlen üzérkedéseit. A tejvizsgálatoknál megállapította dr. Luszt, hogy alig van egy-két asszony, aki egészséges, hamisítatlan tejet hordana a családokhoz. A tejárusító asszonyok legnagyobb része gipszel és vízzel hamisít

ja a tejet. Némeiyik egyáltalában nem törődik a legegyszerűbb tisztasági rendszabályokkal és a tejet maszatosan, piszkos vízzel keverve hozza forgalomba. Ezek után könnyen megérthető, hogy Aradon fel tűnően terjed a tifuszi járvány. A razzia alkalmával a következő asszonyoknál találtak egészségtelen, hamisított tejet:

Alb Anna Glogovác, Kaiser Jánosné Glogovác, Habalik György-né Gáj, Szász György-né Miké-laka, özvegy Minisán Demeterné Mondorlak, Csoszik Miklósné Gáj, Maxim Miklósné Kisszentmiklós, Szilas Arzenné Kisszentmiklós, Guttar Tódorné Glogovác és Olteán Helén Pécska. A vizsgálat megállapította, hogy az árusító asszonyok rendszerint ötven százalék vizet kevernek a tejbe, de találtak egy kisszentmiklói asszonyt, aki háromnegyedrésnyi vizet egy negyedrészes tejjel keverve hozott forgalomba. A tejhamisító asszonyok ellen a legszigorubb eljárás indult meg.

Jön! A szezon legnagyobb slágere. Jön!

A két árva.

Gish Lilian és Gish Dorotyval.

— Magyarország nem adja ki Erzberger gyilkosát. Budapestről táviratozzák: Az igazságügyminiszter döntését ma közölték a budapesti német követtel Erzberger német birodalmi miniszter állítólagos gyilkosának ügyében. A döntés után két eshetőség van. Az egyik, hogy a Förster-ügyet a magyar bíróság folytatja le és arra megidéz a németországi tanukat. A második eshetőség, hogy szabadlábra helyezik, illetőleg közigazgatási uton járnak el ellene. Förster tagadja még most is, hogy azonos lenne Schulzeval, aki a német miniszter meggyilkolásának részese.

Ha siet és felvételi nevét vagy cégét ebbe a címtárba, több eredményt ér el, mintha utazót alkalmazna. Mert ez a könyv mindenütt található és cégének jó hírét még akkor is terjeszti amikor Ön pihen.

Kérjen felvilágosítást a könyvkiadójától:

Rudolf Mosse R. T.

Hirdetési vállalat

ARAD, Bulev. Regina Maria No. 10. (Sándor hírlapirodáiban.) Kérjse próbaívet.

színház művészt

Intolerance.

Az első sajtóbemutató az aradi Uránia mozgószínházban.

Az aradi Uránia mozgószínház ma tartotta első sajtóbemutatóját. Új igazgató került a színház élére, aki rendszerezni akarja a sajtóbemutatókat, hogy komoly és pártatlan kritikát kapjanak azok a filmek, amelyek művészi értékben kiemelkednek a mindennapi filmtermésből. Az első bemutatóval szépen indul Salamon Béla igazgató, mert a legkomolyabb és a legszigorubb kritikát is elbirja az a nagyszerű kép, amelyet ma délelőtt levetítettek a sajtókritikusok előtt. Griffith művészi érzékét dicséri az „Intolerance”, amely kiállításában, szereplőinek játékában és történetének értékében megérdemli, hogy a képpel komolyan foglalkozzunk. Mély gondolatokban gazdag a cselekmény, amelyben a „jó” és a „rossz”, az „összintesség” és a „képmutatás”, az erkölcs és a bűn harcolnak egymás ellen. A történet azt hangsúlyozza, hogy az emberben mindig lesz jó és rossz. Aki csak a jót és a szerelmet hirdeti, megfeszítik, a megtért bűnöst megkövezik. Lilian Gish, a nagyszerű amerikai filmművész csodálatos alakítása a legkiemelkedőbb. Jézus élelének szimbolikus beállításától Babylonia romlásán és a francia hugenották Bertalan éjszakáján keresztül jutunk el a modern társadalom fonákosságokkal tele életéhez. Griffith hatalmas tömegeket mozgat, szinyszerűen, művésziességgel, nem egy képe úgy hat mint egy

gyönyörű Munkácsy-festmény. Az előadás művészi nívóját emeli a jól kiegészített zenekar, amely csupa jól összeválogatott, klasszikus darabbal kíséri a filmet. (b. i.)

* Az aradi városi színház műsora. Pénteken: Árvácska operette. Szombaton: Árvácska operette.

* Sebestyén Géza a pesti Városi Színház igazgatója. Budapestről táviratozzák: Sebestyén Géza, a budai—miskolci színházak igazgatója kapta meg a kormánytól a Városi Színházat, amely tudvalevőleg állami színház és az állam sajtát kezelésében tartotta eddig. Sebestyén Gézát a kormány diszlettel és ruhátárral támogatja.

INTOLERANCE?

* Vasárnap délutáni előadások. Fekete Mihály színtársulata vasárnap délután két előadást tart, egyet fél 3 órai kezdettel, a másodikat pedig fél 6-kor. Az előadásoknak az a rendeltetése, hogy a kevésbé tehetős közönség is megtalálhassa a maga kapcsolatát a színtárral, éppen azért ezek az olcsó helyáras darabok szintén különös gonddal vannak kiválogatva. A három grácia Lengyel Irénnel, Zilahy Irénnel, Szücs Laci val és Misogával kerül vasárnap első d. u. előadásul színre. Fél 6-kor prózai darab, D'Ario Nicodemi olasz írónak Árnyék című színműve megyen. A második délutáni előadás tehát, amint azt az igaz-

Leszavazták Macdonald kormányát

Feloszlatják a parlamentet. — Izzalom Angliában.

(London, október 9.) Macdonald munkáspárti kormányát ma óriási többséggel leszavazták az alsóházban. Sir Horn az unionisták nevében tette meg a kormány ellen bizalmatlansági indítványát, mert a *Workman Weekly* című kommunista lap ellen emelt vádat visszavonta a koronaügyész. Sir John Simon a liberálisok nevében nyújtotta be indítványát, amely azt követelte, hogy vizsgálatot kell indítani abban az irányban, hogy milyen mértékben tettek kísérletet a koronaügyész politikai tevékeniségi a koronaügyész véleményének befolyására és hogy milyen szerepet játszott az ügyben Macdonald miniszterelnök. Macdonald visszautasította az ellene emelt vádakát és hangsúlyozta, hogy a kormány el van tökéltve arra, hogy Angliában a kommunista propagandát elfojtja.

— Nem vagyunk kommunisták, — mondotta Macdonald, — mert szemben állunk a kommunizmussal!

Ha a Ház elfogadja a liberális párt indítványát, akkor a kormány távozik helyéről. Asquith kijelentette, hogy a liberálisok hajlandók a vizsgálat ügyében gyakorlati értékű ellenindítványt honorálni. Baldwin a konzervatívok nevében szólalt fel és hangsúlyoz-

ta, hogy pártja a liberálisok eredeti indítványát támogatja és követeli a vizsgálóbizottság kiküldését. A kormány dolga azután, hogy mérlegelje, hogy új választások szükségesek-e? Thomas államtitkár a vita végén kijelentette, hogy a liberális indítvány méltatlan pártmanőver. A kormány azonban az indítványhoz hozzá nem járulhat és semmiféle vizsgálatot nem fogad el. Ezután megkezdődött a szavazás, amely a munkáspárti magyarányu leszavazásával végződött. 366 szavazattal 198 ellenében leszavazták a munkáspárti kormányt.

A Reuter Távirati Iroda szerint a leszavazás következtében elkerülhetetlen az alsóház feloszlatása. A lapok általában új választást várnak. A Daily Telegraph azt írja, hogy a délelőtti minisztertanácsom dönteneik végérvényesen a teendőkről. Macdonald azután az alsóházban fogja bejelenteni a kormány szándékait. A választásokat november elejére várják. A Daily Chronicle szemrehányást tesz a kormánynak azért, mert házfelosztási szándékai vannak. A lap megállapítja, hogy a liberálisok és a munkáspárt együttműködése a leszavazással teljesen meggyúsult. A Daily Express ellenzi az új választásokat.

csapat mutatkozott jobbnak, minden rendben ment.

A gól után azonban megváltozott a helyzet, az uruguay-i csapat kissé elbizta magát, míg az argentinaiak elkeseredett erővel igyekeztek kiegyenlíteni. Ez pár perc múlva sikerült is.

A jelenlevő argentinaiak lelkesen biztatták csapatukat, amely a játék további folyamán inkább volt frontban, mint az olimpiai. Az izgalom átragadt a játékosokra is, akiket a pálya szélén szorongó közönség vadul ösztönzött. A rend mindinkább felbomlott, végül jóval a játék befejezése előtt a közönség tömege előzönlötte a pályát és miután semmi remény nem volt, hogy sikerül tőlük megtisztítani a játszótérrel, a bíró kénytelen volt idő előtt lefújni a mérkőzést.

Szabad-e a hölgyvendéget kintasítani a kávéházból.

Érdekes pör az aradi járásbírószágon

(Saját tudósítónktól) Érdekes felmentő ítéletet hozott ma Aknay Andor táblabíró az aradi járásbírószágon. Néhány héttel ezelőtt egyik délután hat óra felé két feltűnő eleganciával öltözött hölgy jelent meg az aradi Dácia kávéházban. A közepén lévő egyik asztalnál foglaltak helyet, kávéval rendeltek, amelynek elfogyasztása közben, elsőrendű kávéházba nem illő módon, feltűnően kacéran viselkedtek. A hölgyek asztala közelében egyik ismert tekintélyes aradi uriember özszonázott család jával, akit méltán felháborított szomszédainak illetlen viselkedése. Szólt a pincérnek, hogy azonnal távolítsa el a két hölgyet, mert azok ilyen viselkedéssel nem foglalhatnak helyet elsőrendű helyiségben. Egyben kijelentette azt is, hogy amennyiben nem tesznek kivánságának eleget, azonnal elhagyja családijával a kávéházat. A pincér kötelességszerűleg felkérte a magános hölgyeket, hogy lehetőleg azonnal távozzanak el a kávéházból, mert nem szolgálják ki többé őket.

A hölgyek, akikről kiderült, hogy bartáncosnők, megsértődve távoztak a Dáciából egyenesen egy ügyvédhez mentek és megbízatást adtak neki, hogy becsület-sértésért indítson pert Leipnicker Andor a Dácia kávéház tulajdonosa ellen. A pör megindult és a bíróság a mai napra tűzte ki ebben az ügyben a tárgyalást. A tárgyaláson Leipnicker Andor Kávé megjelent és kijelentette, hogy ő nem adott utasítást pincéereinek, a hölgyek kiutasítására, hanem azok több vendég kivánságára szólították fel a hölgyeket távozásra. Kihallgatta a bíróság a két pincért is, akik eskü alatt tett vallomásokban beismerték, hogy a kávéház tulajdonosának utasítása és beleegyezése nélkül távolították el a táncosnőket a kávéházból. A

Alegolosobb és legjobb raglánok,
férfi- és fiu ruhák

Szántó és Komlós
cégnél. 5007

bíróság ezután Leipnicker Andort felmentette. Mivel a táncosnők a pincérek ellen nem kívántak eljárást lefolytatni, az érdekes pör aktáit a bíróság ítéletével lezárta.

HIREK

Cseh ujságírók Aradon.

Ünnepélyes fogadtatás az állomáson — Megtekintették a város nevezetességeit.

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel érkezett Aradra a tizenöt cseh-szlovák ujságíró, kiknek megérkezését a Közlöny legutóbbi számában jelezte. Az ujságírók tanulmányuton vannak Romániában és Aradon a város vendégei voltak. Az aradi állomáson ünnepélyesen fogadták a vendégeket. A város nevében I. Georgescu Arad város és megye prefektusa, utána pedig Robu János dr. főpolgármester üdvözölte a vendégeket. A beszédre Hoch Károly a Narodni Listi főszerkesztője válaszolt. A fogadtatáson még résztvettek dr. Lázár Agoston alispán, Filotti Zamfir rendőrprefektus és a katonai és polgári hatóságok fejei. A tanulmányuton levő ujságírók névsora a következő: Hoch Károly, dr. Huskova Henriette, Klimanova Józsa, Svihovsky V., Klima Karel, Husek Károly, Milec Iván dr., Zainycal, Novy Károly, Jirout József, Zampach Frigyes Tannenber V. A kölcsönös üdvözlések után az állomás vendéglőjében villásreggeli volt, amelynek végeztével megtekintették az aradi gyárakat. A vendégek még a délelőtti folyamán tovább utaztak.

A cseh ujságírók ma délelőtt Temesvárra érkeztek. Fogadtatásukon megjelentek a hatóságok vezetői. Dr. Koste prefektus mondott üdvözlő beszédet, majd Bradescu tábornok a hadsereg nevében. Brozei tanár pedig a sajtó nevében köszöntötte a vendégeket. A cseh ujságírók vezetője francia nyelven válaszolt az üdvözlő beszédekre. Georgevici polgármester és a prefektusné virágcsokrot nyújtottak át a vendégeknek. Délben a Ferdinánd étteremben banquet volt. Délután a vendégek meglátogatták Temesvár ipari üzemét. A temesvári román hírlapírók és a vendégeket kalauzoló Romanescu külügyi tisztviselő között keletkezett affér miatt a román hírlapírók nem vettek részt a fogadtatáson. Az esetről értesítették Duca külügyminisztert.

— Kinevezés. Simboteanu timișoarei (temesvári) ezredesét, a Timișoarean (Temesváron) állomásozó X. huszárezred parancsnokává nevezték ki.

— Lemondott a szerb hadügyminiszter. Belgrádból jelentik: Hadzsics hadügyminiszter ma benyújtotta lemondását. A lemondást azzal a magatartással okolja meg, amelyet a kormány a hadsereggel szemben tanúsít. Tudvalevő, hogy Radics István legutóbbi beszédében élesen támadta a hadsereget. Azt állította, hogy magasrangú tiszték az udvarnál a kormány ellen intrikálnak. Hadzsics pedig a király bizalmi embere. A hadügyminiszter lemondása következtében nagy bonyodalmakat várnak.

SPORT

Az olimpiászi bajnokcsapat csufos szereplése.

Botrányba fulladt az Uruguay—Argentína válogatott mérkőzés. — Hetvenezer ember egy meccsen.

Párisból jelentik: Óriási botrányba fulladt az olimpiai győztes Uruguay válogatott csapatának a nagy győzelmet követő első hazai mérkőzése, amelyet legveszedelmesebb riválisával, Argentína válogatott csapatával vívott meg Montevideóban. A Délamerikai futballbajnokságáért folyó küzdelmek minden alkalommal rendkívül fontos nemzeti és sportünnepet jelentenek a lelkes délamerikai futballrajongók táborának. Ez alkalommal azonban fokozta az érdeklődést, hogy az argentinai csapat erősen készülődött arra, hogy az olimpiai babér egy ágát a maga számára szerezze meg, bebizonyítva, hogy ha ő is részt vehetett volna a párisi küzdelemben, másképpen alakult volna a futballtorna végeredménye.

Montevideo már napokkal előbb lázban égett és a legtávolabbi páriákról özönlött be a kíváncsiak serege. Vasárnap egész népvándorlás indult meg a Barracas-i sta-

dion felé, amely eddig mindig kényelmes elhelyezkedést biztosított a válogatott mérkőzésekre 35—40 ezer főnyi közönsége számára. Ez alkalommal azonban oly tömeg ostromolta meg a jegypénztárakat, amelyre a legvérmesebb reményeik sem számítottak. Fantasztikus árakat kínáltak egy-egy jobb jegyért. A jegymélkül maradtak tömeg végül elsöpörte az ellenőrök kordonját és ellepett minden talpalattnyi helyet. A mintegy 70.000 főnyi tömeg már a mérkőzés megkezdése előtt annyira idegesen és izgatottan viselkedett, hogy a rendezőség botránytól tartva, kétségbeesetten igyekezett a nyugalmat helyreállítani.

Amikor az uruguay-i csapat a pályára lépett, egetverő örömköltásokkal, tapssal köszöntötték őket s ősi spanyol szokás szerint kalapok százait, a nők pedig csipkés zsebkendőiket és virágot dobálták a pályára. Az argentinok csapatát is lelkesen ünnepelték. Kezdet után, amíg az uruguay-i

— Elhunyt timisoarai (temesvári) pap. Dr. Lang Aladár timisoarai (temesvári) katolikus püspöki irodaigazgató, tiszteletbeli kanonok ma éjjel meghalt. Temetése pénteken lesz.

— Francia tábornok német pacifista gyűlésen. Berlinből táviratozzák: Berlinben pacifista kongresszust tartanak, amelynek egyik rendkívül érdekes szónoka Verraux francia tábornok. Általános feltűnést keltett a francia delegátus részvétele a németországi kongresszuson. A francia tábornok a legélesebb hangon kelt ki a háborúk ellen és azt követelte beszédében, hogy tegyék lehetetlenné a háborúk borzalmait. Azt javasolta, hogy a nemzetközi szakszervezetek utasítsák a munkásokat általános sztrájkra, ha háború veszedelme fenyegetne. Javaslataiban még kiemeli, hogy ebben az esetben még a tábornokoknak is sztrájkolni kellene.

Ketten beszélnek...

- A. Hát veled mit történt? Ugy látzik nagyon boldog vagy, hogy olyan jóízűen tudsz nevetni.
- B. Hogyne volnék boldog, mikor a feleségem nem akar új kalapot venni.
- A. No hát feleséged igazán egy csoda aszszony — ha még egy új kalapról is letud mondani. No de annak nagy ára lehet; ha azt megtudta tenni.
- B. Az ára épen majdnem semmi, de kikötötte, hogy új kalap helyett az Intolerance filmremekhez kell jegyet venni.

— Moravcsik tanár menthetetlen. Budapestről táviratozzák: A vérmergezésben és tüdőgyulladásban megbetegedett dr. Moravcsik Ernő egyetemi tanár állapota mára annyira súlyosbodott, hogy kezelőorvosai menthetetlennek tartják.

— Győznek a kínai felkelők. Shanghaiból jelentik: Csangcsolin tábornagy, a kínai fölkelők vezére ma véres harcok után bevonult Shanghaiba. A hatalmak titkózására kijelentette, hogy Peking épségéért is csak abban az esetben vállal felelősséget, ha az ellenség főhadiszállása onnan eltávozik.

INTOLERANCE?

— Óriási viharok a Földközi tengeren. Londonból táviratozzák: Az Atlanti és a Földközi tenger partjain hatalmas viharok tombolnak, amelyek eddig is nagy károkat okoztak Belgium partvidékén. A Földközi tengeren egy olasz hajó elsüllyedt és személyzetéből heten a vízbe fulladtak.

Iskolai beiratkozások alkalmával, legolcsóbban
STRASSER
útv. a Rubáczban vásárolhat Aradon

LEGUJABB

London ünnepli Macdonaldot.

November 17-én új választás. — Páris nyugodtan figyel az eseményeket.

Londonból jelentik: Macdonaldot ma fogadja a király. Biztosra veszik, hogy felhatalmazza a választások kiírására. A parlament feloszlását október 20-ra, az új választásokat november 17-re tervezik. Az alsóház tegnap éjjeli ünneplése után Macdonaldot hívei a folyósokon éljenzéssel és vöröszalóval üdvözölték, mire a konzervatívok a himnusz eléneklésével válaszóltak. A miniszterelnököt a tömeg a lakására kísérte. Macdonald kijelentette, hogy An-

— Borzalmas vasúti katasztrófa. Varsóból jelentik: Borzalmas vasúti katasztrófa történt Moszkva és Ivanovo között. A személyvonathoz egy naftavaggon is csatoltak és az utazás alatt ismeretlen okokból meggyült a nafta. Néhány pillanat alatt az egész vonat lángokban állott és az utasok között leirhatatlan pánik tört ki. A vonat megállott, de a pánikban sok utas nem volt képes megmenekülni. Összesen az eddigi számítások szerint 200 ember, köztük 30 gyermek elpusztult a lángok között. A szovjetkormány erős cenzurát gyakorolt a lapok felett és a szerencsétlenséget csak lényegesen kisebbítve lehetett megírni.

Elrabolt Királyfi

az elképzelhető legszebb mesejáték. Csak jó gyermekeknek mutatják be vasárnap délelőtt 11 órakor az Uránia gyermek-matinén. 20194

— Harc a milliókért. Newyorkból jelentik: Szenzációs polgári per foglalkoztatja Newyork lakosságát. A pert Talleyrand hercegnő, született Gould Anna indította Edvin és George Jay Gould fivérei ellen. A pert a nemrég meghalt Jay Gould amerikai vasútkirály örökségéért indította. A hercegnő keresete szerint a két fivér borspekulációk által 18 millió dollárt veszített és ezzel lényegesen megkisebbitette a hercegnő örökségét. Ezenkívül kéri a bíróságot, hogy kártérítést is ítéljen meg. A per kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek.

INTOLERANCE?

— A kvarcfény gyógy mód újabb érdekes térhódítása. Berlinből jelentik: Az ultraviolet sugarak térhódítása a gyógyászatban mind nagyobb lesz. Ma már a legnagyobb kórházakban és klinikákon állandóan kísérleteznek a kvarc-fénnyel, hogy ennek hatásait a legkomplikáltabb betegségekben is sikerrel alkalmazhassák. Most egy német orvosi szaklap azt a hírt közli, hogy a legnagyobb sikerrel alkalmazzák a kvarcfényt gyermekági lázban szenvedőknél, különösen olyanoknál, akiknél mellbimbó gyulladás lépett fel. Ezt eddig csak operatív úton lehetett gyógyítani, most pedig pár óráss kvarcfény-kezelés teljesen eltünteti a veszedelmes betegséget. Németországban most valóságos ultraviolet

glia még hiálami fog róla és a munkáspárttól. A konzervatívok és a liberálisok egységes polgári pártban vesznek részt a választáson.

Párisból jelentik: Franciaországban feszült érdeklődés kíséri a londoni eseményeket. A lapok nyugodtan tárgyalják a fordulatot, csupán a nacionalisták örülnek Macdonald leszavazásának.

Londonból jelentik: Macdonald azt tanácsolta a királynak, hogy járuljon hozzá a parlament feloszlásához.

láz van és a leghíresebb orvosok kísérleteznek állandóan ezzel, hogy minél több betegségre alkalmazzák. A tudomány sokat vár még az ultra violet sugaraktól.

— Nagy részvényhamisítás Berlinben. Berlinből táviratozzák: A rendőrség ma több millió arany márkás részvényhamisítást fedezett fel. A hamisítók a „Catavia“ exportársulat igazgatói, akik megszöktek.

— Véres családi dráma a macska miatt. Budapestről jelentik: Kis János tatabányai öreg gazda macskáját etette a konyhában, a mikor mostohaleánya véletlenül rálépett a macska lábára. A gazda pörölni kezdett a leánnyal, aki nek segítségére sietett bátyja, Vank Béla, hat apró gyermek apja. A fiu csitogatni kezdte az apát, de a két férfi annyira összezördült, hogy az öreg felkapta a disznóölökést és azzal fiát hábaszarta. A szerencsétlen ember egy órai kínlás után kiszervegett. A gyilkos öreg gazdát, aki a dulakodás hevében mostohaleányát is megsebesítette a késsel, a tatabányai rendőrség beszállította a győri fogházba.

Budapesten eltörölték a színházi szabadjegyeket

A szénkereskedő tizenhat páholyi kapott egy szezonban. — Óriási viszályok.

Budapestről jelentik: A Színház Igazgatók Szövetsége vasárnap Beöthy László elnöklésével ülést tartott, amelyen sor került többek között a szabadjegyek szabályozásának kérdésére is, amely körül hosszabb vita indult meg. A vita folyamán a Renaissance Színház igazgatósága érdekes levelet mutatott be. A levelet egy előkelő színház igazgatósága intézte egy szénkereskedőhöz, akinek megrendelése kapcsán a szezon tartama tizenhat páholyt ígért négy különböző színházban.

A színház igazgatók ezt a pikáns leleplezést felháborodással fogadták és azonnal meg is állapították, hogy a szabadjegyek körül állandóan a legnagyobb visszaélések történnek. Rájöttek esetekre, amikor igen gazdag emberek, akiknek semmi közük a színházhoz, ingyen jártak az előadásokhoz. Mindezek alapján elhatározták, hogy a jövőben megszüntetik a szabadjegyeket és a színházak saját tagjaiknak is csak ötven százalékos engedményt nyújtanak. A színház, mely megszegi a határozatot, esetenként egy millió korona büntetést fizet. A köteles rendőri és sajtó szabadjegyek továbbra is érvényben maradnak.

Jön! A szezon legnagyobb slágere Jön!
A két árva.
Gish Lilian és Gish Dorotyval.

MOZI

xx Az aradi Uránia mozgószínházban ma pénteken utóljára kerül vetítésre „Ilona“ a legszebb magyar életkép, főszerepben Putty Lya a legbájosabb filmdiva. Előadások kezdete fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor.

xx Szombaton először a Kentucky Derby a legizgalmasabb amerikai kalandorfilm.

xx Vasárnap délelőtt 11 órakor gyermekmatinén először kerül vetítésre az „Elrabolt királyfi“, mesejáték.

INTOLERANCE?

xx Ma, pénteken utóljára vetíti az aradi Apollo a „Siron tul“ című nagyhatású filmdramát, amely oly sikert ért el Aradon, amilyenre eddig kevés példa volt. A darab megérző témája, izgalmas eseményei és változatos jelenetei oly rendkívüli hatásúak, hogy ez az egyetlen film is alkalmas arra, hogy a magyar filmművészetet európai tőkélvűvé emelje. A nagyszerű darab fényes alkalmat nyújtott a magyar filmhírességek legkiválóbbjainak. Lilian Graynek, Pethes Imrének, Zilahy Gyulának, Pázmánnéknak és Pázmán Ferencnek elismert tehetségük teljes kidomborításának.

xx Jön! „A két árva.“ A szezon legnagyobb filmslágere. D'Ennery és Corman világhírű drámája. A főszerepeket, a két árvát, a két Gish testvér Lilian és Dorothy játsza.

Siron tul.

Dráma. — Pethes Imre, Zilahy Gyula, Pázmánné, Lilian Gray, és Pázmán Ferencel. — Ma pénteken utóljára

az aradi Apollóban.

— Nagy viharok Franciaországban. Párisból táviratozzák: Franciaországban heves viharok pusztítanak és a viharok következtében hatalmas áradások vannak. Saint Malonnál két New-Foundland felé közeledő hajó és több halászbárka elsüllyedt.

KÖZGAZDASÁG

A magyar kormány rendelt teremt a tőzsdén.

Ez az milliárdos intervenciós alap az áresések megakadályozására.

Budapestről táviratozzák: A budapesti tőzsdén a magyar pénzügyi kormány végre rendelt akár teremteni és megakarja állítani az értékek árfolyamesökkenését. Ebben a kérdésben komoly tanácskozások indultak meg a nagybankok között és ezek a tanácskozások ma is folytatódtak. A tanácskozások eredményeképpen az alakult ki, hogy a pénzügyi kormány ösztönzésére a nagybankok és a közép, valamint egyes kisbankok, továbbá nyolc nagy magánbankház együttműködésével a Pénzügyi Központ százmilliárd koronával intervenciós alapot teremt. Ezt az intervenciós alapot azután a Pénzügyi Központ használja majd fel arra a célra, hogy az árfolyamok további leszakadását megakadályozzák és hogy ezáltal a piac nyugalmát visszaadják.

A nagybankok közül csak az Angol-Magyar Bank nem járult hozzá a százmilliárdos alaphoz, miután Krausz Simon kijelentette, hogy az intézethez tartozó tőzsdéi vállalatok összes papírosait saját magára fogja a piacon a tőzsdéi helyzetéhez megfelelőleg a mindenkori szükséghez képest felvásárolni. A mai megállapodás legfontosabb eredménye az, hogy a százmilliárdos intervenciós alapot a Pénzügyi Központ fogja felhasználni és Sándor Kálmán igazgató diszponál majd a tőzsdén mindenkori aziránt, hogy mely papírosokat vásárolják és hogy a vásárlások milyen méretűek legyenek. Ezzel azt is meg akarják akadályozni, — ha ugyan a haditerv sikerül — hogy esetleg az arbitrázspapírosokat Bécs útján adják el és Budapesten kelljen azokat megvenni, mert ha ilyen jelenség történne, akkor esetleg az intervenció főleg a helyi papírosokra vonatkozna. A Pénzügyi Központ az általa összevásárolt részvényeket nem is fogja az egyes bankok rendelkezésére bocsátani, hanem azokat a Pénzügyi Központ teaurálja és ötven százalékos lombardhitelt folyósítanak rájuk. Ezt az akciót elősegíti az is, hogy a Magyar Nemzeti Bank kibővíti azoknak a papírosoknak jegyzékét, amelyre hitelt ad és ez a lombardhitel egészen a tőzsdéi árfolyam negyven százalékáig fog kiterjedni. A mai tőzsdén már értékelték az intervenció hírért. Amikor ugyanis a tőzsdén megtudták, hogy Sándor Kálmán megbízatása van arra, hogy a Pénzügyi Központ részéről intervencióljön, az árfolyamok megszilárdultak és a kontremín visszahúzódott.

Korányi pénzügyminiszter úgy gondolja, hogy a mostani megállapodások eredménye, minden bizonnyal arra vezet, hogy megállítja a teljesen indokolatlan besszt és a tőzsdéi egészszételen árfejlődését. A pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy nem valami hosszú mozgalmat akar kezdeményezni, hanem az intervenciónak csak az a célja, hogy a rendelkezésére álló összeggel — százmilliárdal — megállítsák a romboló és minden ok nélkül való áreséseket.

lyozni, — ha ugyan a haditerv sikerül — hogy esetleg az arbitrázspapírosokat Bécs útján adják el és Budapesten kelljen azokat megvenni, mert ha ilyen jelenség történne, akkor esetleg az intervenció főleg a helyi papírosokra vonatkozna. A Pénzügyi Központ az általa összevásárolt részvényeket nem is fogja az egyes bankok rendelkezésére bocsátani, hanem azokat a Pénzügyi Központ teaurálja és ötven százalékos lombardhitelt folyósítanak rájuk. Ezt az akciót elősegíti az is, hogy a Magyar Nemzeti Bank kibővíti azoknak a papírosoknak jegyzékét, amelyre hitelt ad és ez a lombardhitel egészen a tőzsdéi árfolyam negyven százalékáig fog kiterjedni. A mai tőzsdén már értékelték az intervenció hírért. Amikor ugyanis a tőzsdén megtudták, hogy Sándor Kálmán megbízatása van arra, hogy a Pénzügyi Központ részéről intervencióljön, az árfolyamok megszilárdultak és a kontremín visszahúzódott.

Milano 22.65, Prága 15.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.55, Bucureszt 2.85, Varsó 0.001.0075, Bécs 0.0073.75.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Október 9.) **Kifizetések:** Páris 9.55, London 822, Newyork 183, Milano 8.10, Zürich 35.60, Bécs 0.0026.25, Prága 5.55. **Valuták:** Napoleon 720, aranymárka 43, léva 1.34, török líra 1.08, angol font 825, francia frank 9.90, svájci frank 36, líra 8.20, drachma 3.50, dinár 2.60, dollár 183, lengyel márka 0.00035, osztrák kor. 0.0027.50, magyar korona 0.0026, sokol 5.55.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE ZÁRLAT. (Október 9.) Magyar Hitel 405.000, Osztrák Hitel 145 ezer, Salgó 397.000, Rima 120.000 Ganz Danubius 1.900.000, Kőszén 2.420.000, Cukor 1.850.000, Csáky 14.000, Ofa 440.000, Hazai Takarékok 2,925.000, Schlick 46.000, Szilvia 69.000, Kereskedelmi Bank 1,040.000.

— Az „Erdélyi kölcsön“ sorsa. A pénzügyminiszteriumtól ma érkező rendelet érkezett a pénzügyigazgatósághoz, amellyel a volt sibiui (nagysebeni) erdélyi kormányzótanács által kibocsájtott erdélyi kölcsön kérdését végleg rendezik. A miniszteri rendelet hangsúlyozza, hogy a kiutalásokra vonatkozó iratokat áttette a Cassa de Depunere-hez a kölcsönök kifizetése céljából. A rendelet utasítja az igazgatóságot, hogy a még kifizetésre nem került tételek kifizetését szorgalmazza.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felölös szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

NYILTTER.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS.

A „MARGARÉTA KALAPSZALON“

Arad, (Str. Alexandri 1.) értesíti a hölgyközönséget, hogy Gizl Heller, aki éveken keresztül az Augusta salon direktrice volt, belépett és a salon műszaki vezetését átvette

York 522.37.50, London 2332.50, Páris 27.15, Milano 22.50, Prága 15.57.50, Budapest 0.0068, Belgrád 7.55, Bucuressti 2.80, Bécs 0.0074.05.

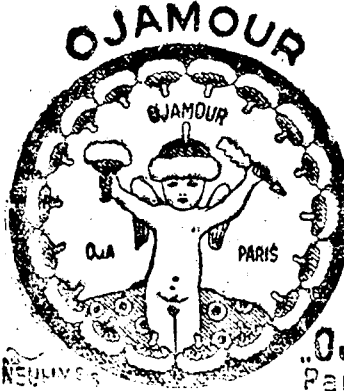
ZÜRICH ZÁRLAT. (Október 9.) Amsterdam 203.50, Newyork 523.25, London 2342, Páris 27.15,

Szőnyegek, sezontakarók, asztal-ágygarnitúrák a legjutányosabban beszerezhetők:

Lissem Sándor

confectio és néldivat üzletében Arad Pinta A. lanes (Szabadság-tér) 2.

ULTIMELE CREATIUNI PARISIENE
PUDRELE

Bironi: „S. A. Oja“, Bucuressti, Șerban Voda 115.

Dr. Groszman Alfrédné szőnyegszövő-műhelye

Arad, Strada Moise Nicora 17. (Petőfi-ucca). Raktáron tart és rendelésre készít eredeti keleti minták szerint, legjobb anyagból készült, kézzel csomózott szőnyeget. Készít hiteles antik rajzmintákat. Elad kipróbált, legjobb gyapjufonalakat, valódi perzsa színekben, ugyszintén felvett- és leszövő fonalakat. — Kezdőknek állandó tanfolyam. 10138

Magánház

azonnal átvehető üzlethelyiséggel háromszobás lakással 220.000 lejért elköltözés miatt eladó. — Megbízott: Kovács, Arad Str. Mărășești 47. (v. Kossuth-u.)

Magánház

elfoglalható modern 5 szobás lakással, istállók, hízallda, kocsiszin, 522 négyzetöl gyümölcsös, kétrészen is 600.000 lejért eladó. 800.000 lej készpénzzel átvehető. Ebédő garnitúra, Wertheim kassa ugyanott eladó. — Megbízott: Kovács Arad, Strada Vitentiu Babes 12. (Kiss Ernő-ucca.)

Rudolf Mosse

Hosszu gyakorlattal bíró peritekt könyvelő,

magyar-német levelező, bismalmi állást keres mielőbbi belépéssel. — Megkeresések: „Könyvelői szakértő“ jelige alatt Rudolf Mosse (Sándor Naplótudósa) körretek. 10133

Üres telek

Belváros közepén, nagyjövőű uccában, áron alul, 120.000 lejért eladó. Megbízott URANUL-iroda Arad, főpostával szemben. 16.058

Szenzációs ár!

Magánház nagy uccai fronttal, átvehető 3 szobás lakással, nagy udvar, hatalmas gyümölcsös kerttel, egész telek 500 ööl, 340 ezer lejért eladó. Megbízott URANUL-iroda Arad, főpostával szemben. 16.058

„Hetmes“ 13.002. 5640

Gyakorlott

kötők és kötőnk

minden időben, jó javadalmazásu foglalkozást találnak M. VOGELSANG kötött sportcipkek gyárában SIBIU (NAGYSZEBEN.)

Perfekt fényező mestert

keresünk kis fényező műhelyt a önálló vezetésére. „FICHET“ pénszékrenygyár, Bucuressti, Str. Hantig No. 21. Jelentkezni személyesen, vagy levél útján bizonyítványokkal. 5703

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Nagyarányu lejemelkedés a világpiacokon

Bessz a magánforgalomban. — Üzletlen a devizapiac Párisban 10.60, Zürichben 2.85, Newyorkban 55 a lei árfolyama.

(Saját tudósítónktól.) Bratiana pénzügyminiszter napokkal ez előtt bejelentette a román valuta emelkedését. A bejelentés valónak bizonyult, mert a lei ma az összes világpiacokon emelkedett. Newyorkban elérte az 55 centes magasságot, Párisban 10.60-as, Zürichben pedig 2.85-ös árfolyamon jegyezték valutánkat. A világpiacokon csak hónapokkal ezelőtt volt ilyen magas árfolyama a leinek. Az összes külföldi devizák árai paritásnak megfelelően estek és a devizapiac egész nap üzletlen volt. Estefelé némi szilárdulás volt érezhető a magánforgalomban.

HELYI VALUTAÁRAK. (Október 9.) Francia frank 10, svájci frank 36, dollár 182, dinár 2.60, sokol 5.55, líra 8, angol font 815. **Kifizetések:** Budapest 425, Bécs 390, Prága 5.55, Zürich 35.80, Milano 8.10, London 8.30, Páris 9.75, Newyork 183, Belgrád 2.70.

ZÜRICH NYITÁS. (Október 9.) Amsterdam 203.50, New-

BORNSTEIN photo-salon, **ARAD,** készít elsőrangú kivitelű fényképek és fényképnagyításokat
(uj Neuman-ház)

Varga Kálmán

női szabó, Arad, Str. Eminescu 10. sz. (Deák Ferenc-u.) Evok óta fennálló angol női ruha-szalonomat a mai kor igényeinek megfelelőleg francia női ruha-szalonnal kibővítettem s ennek vezetésével teljes szakismerettel bíró **Szekeres Mariskát** biztam meg, mely körülményt a n. é. ur hölgyközönség szíves figyelmébe ajánlom

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját szaruk szerint számítjuk. — Minden szövegértés ára hétköznap 2 lej, 50 ban, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög, hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhetők, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Alkalmazás.

DRAUTI jegyzőségnél írniok azonnal felvétetik 1500 lej fix és némi mellékjuttatással. 5705

HÁZVEZETŐNŐNEK felvétetik nő azonnal, aki egy nagyobb háztartást önállóan vezetni tud, nagyon jól főzzen és a felhívott rendbentartását is végezze. Szobaleány és konyhalány áll rendelkezésére. Dvoratsek üveggyár. Beliu Bihar megye. 5706

ÖNÁLLÓ, megbízható vincellért keresünk november hóra. Deutsch Testvérek és Társa Lugoj. 5726

SZAKKÉPZETT gépész, soffőr megfelelő állást keres esetleg vidéken malomban, vagy kisebb gazdaságban. „Önálló munkaerő” című leveleket Walinger hirdetője Arad továbbít. 15.099

KÖNYV és papirkereskedés románul is beszélő munkaerőt keres azonnali belépésre. Cim Sándor hírlapiroda Arad. 10.133

Lakás.

KÜLÖNBÉJÁRATU szobát, lehetőleg a belvárosban keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5724

ÚJ lakásnak való épület kiadó. Arad, Strada Mărășești No. 6. (Kossuth-u.) 5726

Vétel és eladás.

HASZNÁLT mokus szőrme megvételre keresetlik. Joanovits szicsnél Arad, Bulev. Regina Maria 9. (Neuman-ház.) 5729

NEMES NYEST BOA, városi hunda, perza sapka, férfi és női télikabátok, arany kézelőgomb, antik nyakék, 12 és 6 személyes ezüst evőeszközök, 12 személyes étkező servise, szőnyegek, kézimunkák, Biedermayer-szalón, különböző szalónok, kredencek, szekrények, könyvszekrények, íróasztalok, tükrök, dísz tárgyak, festmények, ingaóra, hintaszék, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

MÉZ minden mennyiségben. 40 lej kilója. kapható Liechtmann Arad, Strada Nanna Pompiliu 15. 5723

FÉLRÖVID, kereszthúros „Ehrbahr” zongora olcsón eladó. Uranul-iroda Arad, főpostával szemben. 16.058

STOCK MOTOREKE romániai képviselő és alkatrészek gyári lerakata „Hercules” gépgyár, Rohlik Ferenc Timișoara. Telefon 724. 5557

VILLANYMOTOR 4 1/2 HP, 110 Voltos, kétfázisú, olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.099

BIZOMÁNYBA VESZÉK complete szobaberendezéseket, bútorokat darabszámban, azónyvegeket, ezüst, mű, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, leghélműveket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca) I. em jobb. 1000

78 lej egy méter legfinomabb Liberty szalón minden színben

Weisz Armin divatruházában. Arad, Piața Avram Iancu 18. szám (Szabadság-tér). 5099

Reithoffer-féle gummikabátok érkeztek!

Gummi kabát Lej 960.—
Fregoli gummikabát Lej 2250.—
Férfi öltöny Lej 1650.—
Férfi raglán Lej 2450.—
Bőr kabát Lej 3850.—

Muzsai József

férfi-, fiu- és gyermekruha telepe
Arad—Nagyvárad. 5876

Ingyatlan.

BELVÁROSI villaszerű 3 szobás kis magánház 270.000 és egy 4 lakásos kisebb bérház 150.000 lejért sűrűsösen eladó. Boross-nyugóknál Arad, Strada Consistorului No. 9. (volt Batthyány-ucca.) 5728

Ellátás.

NÉGY—ÖT díszingvált úriember a belvárosban díszingvált úri családnál elsőrendű ebédet kaphat napi 50 lejért. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5716

Különféle.

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró és szabászat tanfolyam az esti órákban is Arad, Str. Eminescu 6. 2343

ELVESZETT KÉZIMUNKA zsebkendők Arad, Str. Horia (Széchenyi-uccától) a templomig. Megtalálóját keretik illő jutalom ellenében Weisz és Benjámin cégnél leadni. 5725

Nagyjövendelmű

nyílt üzlettel bíró női kalapszalón, vizszoavonulás miatt olcsón eladó. Megbízott URANUL-iroda Arad, főpostával szemben. 16.058

Ötszobás urilakás,

tűzifa teleppel, gabona raktárral, nagy forgalmu mezőváros piacon, vasúti állomással szemben, házszobákba kiadó. Megbízott:

Haász-iroda, Arad, Strada Románului 5. (Zrinyi-ucca). 16529

Katholikus gimnázium közelében

magánház 4 szobás lakással, gazdasági udvarral, nagy kerttel, 340 ezer lejért eladó. Megbízott: Haász Albert irodája, Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca). 16529

Az Erdélyi Élet

minden szombaton szenzációs tartalommal jelenik meg. Állandó politikai, társadalmi, művészeti és közgazdasági közlemények a legjobb írók és újságírók közreműködésével. **Olvassa és terjessze!**

Keresünk villanyszerelőt,

aki a telefon és magasfeszültségű motorok javításához és kezeléséhez ért. Ajánlatok az eddigi működés, kor és fizetési igények megjelölésével az 5718

Unio Erdőipar r.-t. üzemvezetőségéhez Ghimesfagat intézendők.

ORBÁN

ISTVÁN

műbutorgyára

Arad, Piața Stefan Cel

Mare (Béla-tér) 16. sz.

Legolcsóbb bútorbeszerzési forrás. — Készít a legjobb kivitelben eredeti művészi tervek után háló, ebédlő, úri, leány, gyermekszobákat, bank összállodaberendezéseket. — Rudolf Mosse 7018

Olcsó malom eladás!

Bánáiban legjobb buza termő vidéken, óriási jövedelmű konkurencia nélküli gőzmalom, hozzátartozó lakással, gazdasági épületekkel, áron alól 650 ezer lejért eladó

Megbízott: **Haász-iroda, Arad, Str. Románului 5. (Zrinyi-ucca). 16528**

Regia Monopolurilor Statului, Direcțiunea Fabricii de Chibrituri — Timișoara.

HIRDETMÉNY.

Köztudomásra hozatik, hogy folyó évi november hó 7-én délelőtt 10 órakor a Direcțiunea fabricii de chibrituri Timișoara, IV. kerület, Strada Cameliei No. 32a) alatt fog egy nyilvános árlejtést tartani zárt ajánlatok mellett, szükségletünk fedezetére szállítandó 4000 m3 friss vágású rönk hársfa, 3000 m3 friss vágású rönk nyárfa mennyiségre, mely a gyufagyár udvarában eladandó franko.

A hárs és nyárfa rönköknek feltétlenül egészségesnek, egyenesnek, görccsnélkülinek, friss vágásúnak (zöld) és hámozatlanak szabad lenniök.

A rönkfák átmérője legyen a vékonyabb végén 22—50 cm., míg a hossza lehet 3—6 méterig.

Az anyagnak az átadása 1925. január elsején kezdődik, 4—5 vágonnal naponta mindaddig, amíg a teljes mennyiség beszállítva, illetve átadva lesz.

Az ajánlat csak román nyelven irandó és a szükséges helyekkel látandó el. Egyszerre az ajánlattal letétbe helyezendő a felajánlott összmenyiségnek 3 százalékát kitevő összege, mint biztosíték. A biztosíték összege felemelendő lesz 10%-ra, ha az ajánlat elfogadatik.

A zárt ajánlatok letétbe helyezendők a fent megnevezett igazgatóságnál az árlejtés megkezdésétől napján és órájában.

A borítékon legyen a következő felirat: „Ofertă pentru bușteni de teiu și plop verde, licitația de la 7 Noembrie 1924.”

A szállítási feltételek megtekinthetők a Direcțiunea fabricii de chibrituri-nal din Timișoara, minden munkanapon a hivatalos órák alatt az árlejtés napjait.

Ajánlatok kisebb mennyiségben is elfogadhatnak. 5722

A GYAR IGAZGATÓSÁGA.

Olcsó árak órák, ékszer és dísz tárgyakban Feiner óra- és ékszerárúházában Arad, Str. Brătianu

Feltűnően újabb küldemények érkeztek a legújabb olcsó árak! Őszi és téli felöltő és ruha u. d. anyagokban:

PLESZ

központi női és gyermekfelöltő nagyáruházába ARAD, a színház hátsó bejáratával szemben.

Kérem a címre figyelni!!!

Női fehérneműek egyszerűtől a legfinomabbig dus választékban. Monogramozást, előnyomtatást a legmodernebb kivitelben készít. Fehér emű készítményt hozott anyagból is vállalkozunk.

M. Fischer

fehérnemű üzletében, Arad, (Minorita-palota).